

Тетяна В. Полозова

ФОРМУВАННЯ ОЗНАКОВОГО ПРОСТОРУ ДІАГНОСТИКИ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОЇ СПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

У статті запропоновано систему індикаторів, що формують діагностичний контур ознакового простору інноваційно-інвестиційної спроможності підприємства. Розроблено методику розрахунку інтегральних показників ефективності використання грошових коштів для фінансового забезпечення інноваційно-інвестиційної діяльності; інноваційно-інвестиційних можливостей підприємства; соціально-мотиваційного забезпечення.

Ключові слова: діагностика; інноваційно-інвестиційна спроможність підприємства; система індикаторів.

Форм. 3. Рис. 1. Табл. 6. Літ. 12.

Татьяна В. Полозова

ФОРМИРОВАНИЕ ПРИЗНАКОВОГО ПРОСТРАНСТВА ДИАГНОСТИКИ ИННОВАЦИОННО-ИНВЕСТИЦИОННОЙ СПОСОБНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЯ

В статье предложена система индикаторов, формирующих диагностический контур признакового пространства инновационно-инвестиционной способности предприятия. Разработана методика расчета интегральных показателей эффективности использования денежных средств для финансового обеспечения инновационно-инвестиционной деятельности; инновационно-инвестиционных возможностей предприятия; социально-мотивационного обеспечения.

Ключевые слова: диагностика; инновационно-инвестиционная способность предприятия; система индикаторов.

Tetiana V. Polozova¹

FORMATION OF FEATURE SPACE FOR DIAGNOSTICS OF INNOVATIVE INVESTMENT CAPABILITY OF AN ENTERPRISE

The system of indicators forming the diagnostic circuit of feature space of the innovative investment capability of enterprises is offered. Methodology for calculation of the integral indicators of money funds efficiency in financial provision of innovative investment activity is presented along with innovative investment possibilities of enterprises and socio-motivational support.

Keywords: diagnostics; innovative investment capability of an enterprise; system of indicators.

Постановка проблеми. Сучасні умови господарювання в Україні, які супроводжуються, з одного боку, активізацією євроінтеграційних процесів, а з іншого, — низкою гальмуючих факторів економічного зростання (політичні події, різкі інфляційні коливання, падіння обсягів виробництва, зниження інноваційно-інвестиційної активності вітчизняних підприємств), вимагають використання адаптованих до сучасних умов інструментів діагностики інноваційно-інвестиційної спроможності підприємства (І-ІСП).

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У галузі інноваційно-інвестиційної діяльності підприємств питанням розробки та особливостям практичного використання методичного інструментарію діагностики присвячено велику кількість наукових праць. Так, питання оцінки інноваційно-інвестиційного потенціалу та інноваційного розвитку розглянуто в працях таких відомих

¹ Kharkiv National University of Radioelectronics, Ukraine.

українських науковців, як С.М. Ілляшенко [8], П.П. Микитюк [7], П.Г. Перерва [11], Л.В. Соколова [10], О.М. Ястремська [13] та ін. Питанням оцінювання інноваційної спроможності та економічної діагностики присвятили свої праці П.М. Коюда [3], С.В. Лабунська [4], О.Г. Мельник [5], Н.В. Смолінська [9], Я.А. Фомін [12], І.А. Шейко [3] та ін.

Невирішені раніше частини загальної проблеми. Втім результати наукового пошуку свідчать про те, що на сьогоднішній день не існує єдиного методичного підходу до формування діагностичного простору І-ІСП, що обумовлює можливість подальшого розвитку напрямів вирішення цієї проблеми. З метою удосконалення методологічних підходів до оцінки та позиціонування суб'єктів господарської діяльності в інноваційно-інвестиційному просторі виникає необхідність у розробці ознакового простору діагностики І-ІСП.

Метою дослідження є розробка методичних рекомендацій щодо формування ознакового контуру діагностичного простору інноваційно-інвестиційної спроможності підприємства.

Основні результати дослідження. У межах попередніх досліджень обґрунтовано підхід до багатоконтурної діагностики І-ІСП, який визначається: двомірним розподілом стану конкурентного інноваційно-інвестиційного середовища; тримірним розподілом ознакового діагностичного простору; часовим виміром діагностичної процедури.

Суть запропонованого в даному дослідженні підході полягає у формуванні системи інтегральних показників для позиціонування інноваційно-інвестиційної спроможності досліджуваного підприємства у конкурентному середовищі.

При формуванні ознакового простору необхідно враховувати, що вхідна інформація для розрахунку інтегральних показників має бути доступною не тільки по підприємству, що діагностується, але й по підприємствах, які формують діагностичну базу порівняння.

Індикатори, що формують діагностичний контур ознакового простору (p_1, p_2, p_3), наведені на рис. 1.

Відповідно до запропонованого підходу загальний алгоритм визначення індикаторів (інтегральних показників) діагностичного контуру ознакового простору можна представити у вигляді послідовності таких етапів:

- а) визначення статистичного масиву даних;
- б) розрахунок локальних (часткових) коефіцієнтів;
- в) розрахунок узагальнюючих (інтегральних) показників;
- г) кількісна ідентифікація та формування ознакового простору за всіма підприємствами, що входять до просторово-класового контуру.

Інтегральний показник ефективності використання грошових коштів (I_{pgk}) характеризує фінансові можливості підприємства для здійснення інноваційно-інвестиційної діяльності та визначає здатність підприємства до здійснення інноваційно-інвестиційних процесів через ефективне управління грошовими потоками. Оптимальним буде значення даного показника більше нуля. Загальна формула для розрахунку інтегрального показника ефективності використання грошових коштів (I_{pgk}) для фінансового забезпечення інноваційно-інвестиційної діяльності матиме вигляд:

$$I_{\text{ргк}} = \sqrt{I_{\text{ргк}}^{\text{н}} \times I_{\text{ргк}}^{\text{е}}} = \sqrt{\sqrt{K\text{Л}_{\text{ргк}}^{\text{інв}} \times K\text{Л}_{\text{ргк}}^{\text{фін}}} \times \sqrt{K\text{Е}_{\text{ргк}}^{\text{інв}} \times K\text{Е}_{\text{ргк}}^{\text{фін}}}} =$$

$$= \sqrt{\sqrt{\frac{H\text{ГК}_{\text{інв}}}{B\text{ГК}_{\text{інв}}} \times \frac{H\text{ГК}_{\text{фін}}}{B\text{ГК}_{\text{фін}}}} \times \sqrt{\frac{Ч\text{РК}_{\text{інв}}}{B\text{ГК}_{\text{інв}}} \times \frac{Ч\text{РК}_{\text{фін}}}{B\text{ГК}_{\text{фін}}}}} \quad (1)$$

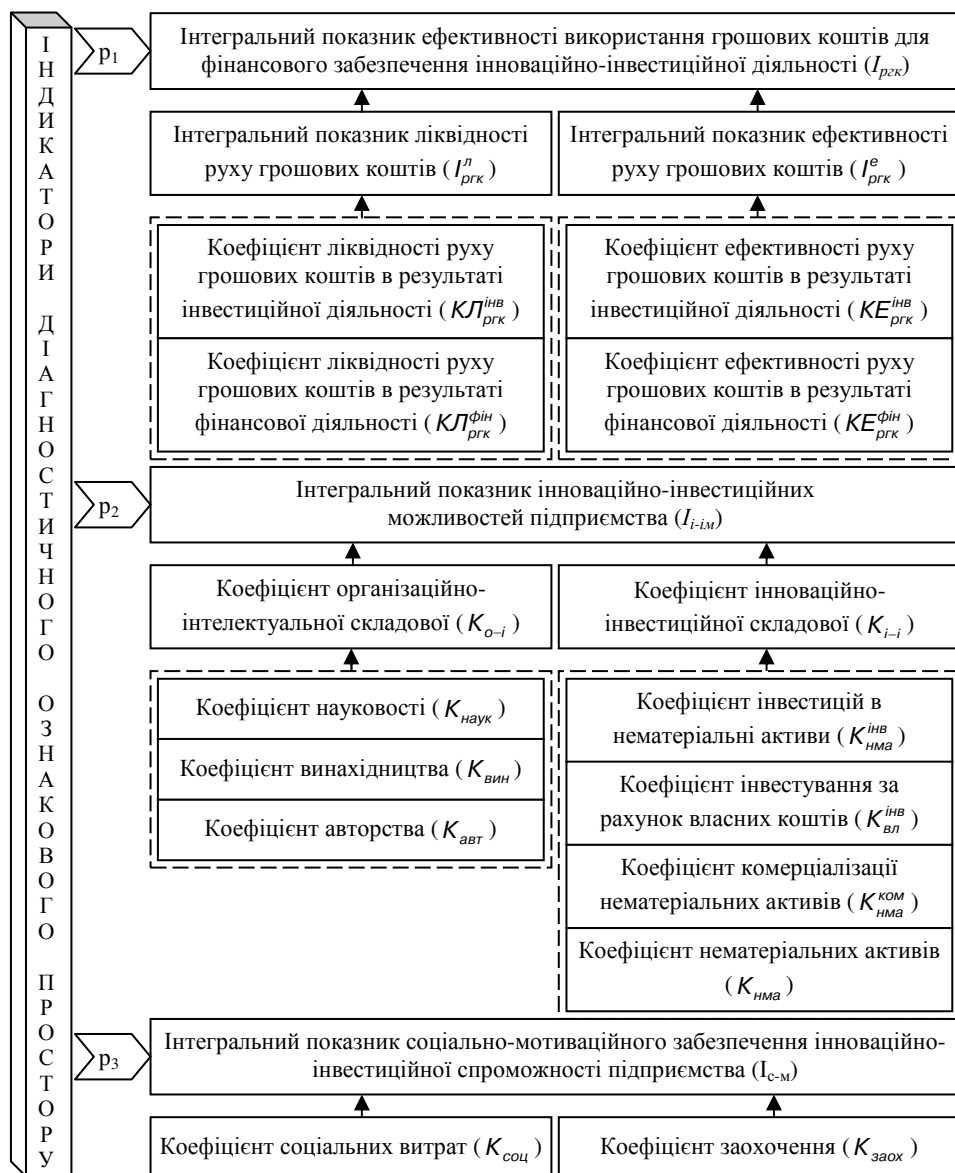

Рис. 1. Система індикаторів, що формують діагностичний контур ознакового простору інноваційно-інвестиційної спроможності підприємства, авторська розробка

Методика розрахунку інтегрального показника ефективності використання грошових коштів для фінансового забезпечення інноваційно-інвестиційної діяльності підприємства (як першого індикатора діагностичного контуру ознакового простору) наведено у табл. 1.

Таблиця 1. Методика розрахунку інтегрального показника ефективності використання грошових коштів для фінансового забезпечення інноваційно-інвестиційної діяльності підприємства, авторська розробка

Показник	Умовне позначення	Методика розрахунку	Розшифровка позначень
Інтегральний показник ефективності використання грошових коштів	$I_{ргк}$	$\sqrt{I_{ргк}^л \times I_{ргк}^е}$	$I_{ргк}^л$ – інтегральний показник ліквідності руху грошових коштів; $I_{ргк}^е$ – інтегральний показник ефективності руху грошових коштів
Інтегральний показник ліквідності руху грошових коштів	$I_{ргк}^л$	$\sqrt{КЛ_{ргк}^{інв} \times КЛ_{ргк}^{фін}}$	$КЛ_{ргк}^{інв}$ – коефіцієнт ліквідності руху грошових коштів у результаті інвестиційної діяльності; $КЛ_{ргк}^{фін}$ – коефіцієнт ліквідності руху грошових коштів у результаті фінансової діяльності
Коефіцієнт ліквідності руху грошових коштів у результаті інвестиційної діяльності	$КЛ_{ргк}^{інв}$	$\frac{НГК^{інв}}{ВГК^{інв}}$	$НГК^{інв}$ – надходження грошових коштів у результаті інвестиційної діяльності; $ВГК^{інв}$ – витрачання грошових коштів у результаті інвестиційної діяльності
Коефіцієнт ліквідності руху грошових коштів у результаті фінансової діяльності	$КЛ_{ргк}^{фін}$	$\frac{НГК^{фін}}{ВГК^{фін}}$	$НГК^{фін}$ – надходження грошових коштів у результаті фінансової діяльності; $ВГК^{фін}$ – витрачання грошових коштів у результаті фінансової діяльності
Інтегральний показник ефективності руху грошових коштів	$I_{ргк}^е$	$\sqrt{КЕ_{ргк}^{інв} \times КЕ_{ргк}^{фін}}$	$КЕ_{ргк}^{інв}$ – коефіцієнт ефективності руху грошових коштів у результаті інвестиційної діяльності; $КЕ_{ргк}^{фін}$ – коефіцієнт ефективності руху грошових коштів у результаті фінансової діяльності
Коефіцієнт ефективності руху грошових коштів у результаті інвестиційної діяльності	$КЕ_{ргк}^{інв}$	$\frac{ЧРК^{інв}}{ВГК^{інв}}$	$ЧРК^{інв}$ – чистий рух коштів у результаті інвестиційної діяльності; $ВГК^{інв}$ – витрачання грошових коштів у результаті інвестиційної діяльності
Коефіцієнт ефективності руху грошових коштів у результаті фінансової діяльності	$КЕ_{ргк}^{фін}$	$\frac{ЧРК^{фін}}{ВГК^{фін}}$	$ЧРК^{фін}$ – чистий рух коштів у результаті фінансової діяльності; $ВГК^{фін}$ – витрачання грошових коштів у результаті фінансової діяльності

У табл. 2 наведено методику розрахунку інтегральних показників ліквідності та ефективності руху грошових коштів, використовуючи дані статистичної звітності підприємства.

Таблиця 2. Методика розрахунку інтегральних показників ліквідності та ефективності руху грошових коштів, використовуючи дані статистичної звітності підприємства*

Показник	Умовне позначення	Методика розрахунку	Розшифровка позначень
Коефіцієнт ліквідності руху грошових коштів у результаті інвестиційної діяльності	$КЛ_{\text{інв}}^{\text{ргк}}$	$\frac{\sum_{3200}^{3250} \text{гр.2}(\text{ф.3})}{\sum_{3255}^{3290} \text{гр.2}(\text{ф.3})}$	$\sum_{3200}^{3250} \text{гр.2}(\text{ф.3})$ – сума значень рядків з 3200 по 3250 форми № 3 «Звіт про рух грошових коштів»; $\sum_{3255}^{3290} \text{гр.2}(\text{ф.3})$ – сума значень рядків з 3255 по 3290 форми № 3 «Звіт про рух грошових коштів»
Коефіцієнт ліквідності руху грошових коштів у результаті фінансової діяльності	$КЛ_{\text{фін}}^{\text{ргк}}$	$\frac{\sum_{3300}^{3340} \text{гр.2}(\text{ф.3})}{\sum_{3345}^{3390} \text{гр.2}(\text{ф.3})}$	$\sum_{3300}^{3340} \text{гр.2}(\text{ф.3})$ – сума значень рядків з 3300 по 3340 форми № 3 «Звіт про рух грошових коштів»; $\sum_{3345}^{3390} \text{гр.2}(\text{ф.3})$ – сума значень рядків з 3345 по 3390 форми № 3 «Звіт про рух грошових коштів»
Коефіцієнт ефективності руху грошових коштів у результаті інвестиційної діяльності	$КЕ_{\text{інв}}^{\text{ргк}}$	$\frac{3295(\text{ф.3})}{\sum_{3255}^{3290} \text{гр.2}(\text{ф.3})}$	3295 (ф.3) – рядок 3295 «Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності» форми № 3 «Звіт про рух грошових коштів»; $\sum_{3255}^{3290} \text{гр.2}(\text{ф.3})$ – сума значень рядків з 3255 по 3290 форми № 3 «Звіт про рух грошових коштів»
Коефіцієнт ефективності руху грошових коштів у результаті фінансової діяльності	$КЕ_{\text{фін}}^{\text{ргк}}$	$\frac{3395(\text{ф.3})}{\sum_{3345}^{3390} \text{гр.2}(\text{ф.3})}$	3395 (ф.3) – рядок 3395 «Чистий рух коштів від фінансової діяльності» форми № 3 «Звіт про рух грошових коштів»; $\sum_{3345}^{3390} \text{гр.2}(\text{ф.3})$ – сума значень рядків з 3345 по 3390 форми № 3 «Звіт про рух грошових коштів»

* складено та адаптовано відповідно до [6].

Другим показником в межах діагностичного контуру ознакового простору є інтегральний показник інноваційно-інвестиційних можливостей підприємства ($I_{i-\text{ім}}$) (рис. 1). Грунтуючись на даних офіційної статистичної звітності підприємства, представляється можливим в межах даного інтегрального показника виділити дві складові:

- організаційно-інтелектуальну;
- інноваційно-інвестиційну.

Дані складові пропонується позначити двома відповідними синтетичними коефіцієнтами: коефіцієнт організаційно-інтелектуальної складової (K_{o-i}); коефіцієнт інноваційно-інвестиційної складової (K_{i-i}).

Відповідно до запропонованого підходу інтегральний показник інноваційно-інвестиційних можливостей підприємства (I_{i-im}) розраховується за формулою:

$$I_{i-im} = \sqrt{K_{o-i} \times K_{i-i}} = \sqrt[3]{K_{\text{наук}} \times K_{\text{вин}} \times K_{\text{авт}}} \times \sqrt[4]{K_{\text{нма}}^{\text{інв}} \times K_{\text{вл}}^{\text{інв}} \times K_{\text{нма}}^{\text{ком}} \times K_{\text{нма}}} =$$

$$= \sqrt[3]{\frac{\chi_{\text{н.ст.}}}{\chi_{\text{заг}}} \times \frac{\chi_{\text{н.ст.}}}{\chi_{\text{заг}}} \times \frac{\chi_{\text{опів}}}{\chi_{\text{заг}}} \times \sqrt[4]{\frac{KI_{\text{нма}}}{KI_{\text{заг}}} \times \frac{KI_{\text{вл}}}{KI_{\text{заг}}} \times \frac{HMA_{\text{пр}} + HMA_{\text{ф.ліз.}}}{HMA_{\text{виб}}} \times \frac{HMA}{HOA}} \quad (2)$$

Методика розрахунку інтегрального показника інноваційно-інвестиційних можливостей підприємства (як другого індикатора діагностичного контуру ознакового простору) наведено у табл. 3.

Таблиця 3. Методика розрахунку інтегрального показника інноваційно-інвестиційних можливостей підприємства, авторська розробка

Показник	Умове позначення	Методика розрахунку	Розшифровка позначень
Інтегральний показник інноваційно-інвестиційних можливостей підприємства	I_{i-im}	$\sqrt{K_{o-i} \times K_{i-i}}$	K_{o-i} – коефіцієнт організаційно-інтелектуальної складової; K_{i-i} – коефіцієнт інноваційно-інвестиційної складової
Коефіцієнт організаційно-інтелектуальної складової	K_{o-i}	$\sqrt[3]{K_{\text{наук}} \times K_{\text{вин}} \times K_{\text{авт}}}$	$K_{\text{наук}}$ – коефіцієнт науковості; $K_{\text{вин}}$ – коефіцієнт винахідництва; $K_{\text{авт}}$ – коефіцієнт авторства
Коефіцієнт науковості	$K_{\text{наук}}$	$\frac{\chi_{\text{н.ст.}}}{\chi_{\text{заг}}}$	$\chi_{\text{н.ст.}}$ – чисельність працівників, що мають науковий ступінь; $\chi_{\text{заг}}$ – облікова кількість штатних працівників на підприємстві
Коефіцієнт винахідництва	$K_{\text{вин}}$	$\frac{\chi_{\text{н.ст.}}}{\chi_{\text{заг}}}$	$\chi_{\text{вин}}$ – кількість винахідників і раціоналізаторів на підприємстві; $\chi_{\text{заг}}$ – облікова кількість штатних працівників на підприємстві
Коефіцієнт авторства	$K_{\text{авт}}$	$\frac{\chi_{\text{опів}}}{\chi_{\text{заг}}}$	$\chi_{\text{опів}}$ – кількість авторів об'єктів права інтелектуальної власності на підприємстві; $\chi_{\text{заг}}$ – облікова кількість штатних працівників на підприємстві
Коефіцієнт інноваційно-інвестиційної складової	K_{i-i}	$\sqrt[4]{K_{\text{нма}}^{\text{інв}} \times K_{\text{вл}}^{\text{інв}} \times K_{\text{нма}}^{\text{ком}} \times K_{\text{нма}}}$	$K_{\text{нма}}^{\text{інв}}$ – коефіцієнт інвестицій в нематеріальні активи; $K_{\text{вл}}^{\text{інв}}$ – коефіцієнт інвестування за рахунок власних коштів;

Закінчення табл. 3

Показник	Умовне позначення	Методика розрахунку	Розшифровка позначень
			K_{HMA}^{KOM} – коефіцієнт комерціалізації нематеріальних активів; K_{HMA} – коефіцієнт нематеріальних активів
Коефіцієнт інвестицій в нематеріальні активи	K_{HMA}^{INV}	$\frac{KI_{HMA}}{KI_{zag}}$	KI_{HMA}^{INV} – сума капітальних інвестицій у нематеріальні активи; KI_{zag} – загальна сума капітальних інвестицій
Коефіцієнт інвестування за рахунок власних коштів	$K_{вл}^{INV}$	$\frac{KI_{вл}}{KI_{zag}}$	$KI_{вл}$ – сума капітальних інвестицій за рахунок власних коштів підприємства; KI_{zag} – загальна сума капітальних інвестицій
Коефіцієнт комерціалізації нематеріальних активів	K_{HMA}^{KOM}	$\frac{HMA_{пр} + HMA_{ф.ліз.}}{HMA_{виб}}$	$HMA_{пр}$ – вартість проданих нематеріальних активів (виручка від реалізації); $HMA_{ф.ліз.}$ – виручка від передачі у фінансовий лізинг нематеріальних активів; $HMA_{виб}$ – загальна сума вибуття нематеріальних активів за період
Коефіцієнт нематеріальних активів	K_{HMA}	$\frac{HMA}{НОА}$	HMA – сума нематеріальних активів; $НОА$ – загальна сума необоротних активів підприємства

При цьому капітальні інвестиції в нематеріальні активи відображають обсяги інвестицій у придбання та створення власними силами необоротних нематеріальних активів. Загальна сума капітальних інвестицій відображає фактично освоєні обсяги капітальних інвестицій. Сума капітальних інвестицій за рахунок власних коштів підприємства передбачає обсяги інвестицій, освоєні за рахунок власних коштів підприємств усіх форм господарювання [2].

У табл. 4 наведено методику розрахунку проміжних коефіцієнтів для визначення інтегрального показника інноваційно-інвестиційних можливостей підприємства, використовуючи дані статистичної звітності підприємства.

Третя складова в межах діагностичного контуру ознакового простору – інтегральний показник соціально-мотиваційного забезпечення інноваційно-інвестиційної спроможності підприємства (I_{C-M}). Соціально-мотиваційна складова І-ІСП містить грошові витрати на утримання робочої сили, не враховані у фонді оплати праці, та частку заохочувальних і компенсаційних виплат.

Таблиця 4. Методика розрахунку проміжних коефіцієнтів для визначення інтегрального показника інноваційно-інвестиційних можливостей підприємства, використовуючи дані статистичної звітності підприємства*

Показник	Умовне позначення	Методика розрахунку	Розшифровка позначень
Коефіцієнт науковості	$K_{наук}$	$\frac{12170(\text{ф.6-ПВ})}{12010(\text{ф.6-ПВ})}$	12170 (ф.6-ПВ) – рядок 12170 форми № 6-ПВ (річна) «Звіт про кількість працівників, їхній якісний склад та професійне навчання»; 12010 (ф.6-ПВ) – рядок 12010 форми № 6-ПВ (річна) «Звіт про кількість працівників, їхній якісний склад та професійне навчання»
Коефіцієнт винахідництва	$K_{вин}$	$\frac{12180(\text{ф.6-ПВ})}{12010(\text{ф.6-ПВ})}$	12180 (ф.6-ПВ) – рядок 12180 форми № 6-ПВ (річна) «Звіт про кількість працівників, їхній якісний склад та професійне навчання»; 12010 (ф.6-ПВ) – рядок 12010 форми № 6-ПВ (річна) «Звіт про кількість працівників, їхній якісний склад та професійне навчання»
Коефіцієнт авторства	$K_{авт}$	$\frac{308(\text{ф.1-технологія})}{12010(\text{ф.6-ПВ})}$	308 (ф.1-технологія) – рядок 308 форми № 1-технологія (річна) «Звіт про створення та використання передових технологій та об'єктів права інтелектуальної власності»; 12010 (ф.6-ПВ) – рядок 12010 форми № 6-ПВ (річна) «Звіт про кількість працівників, їхній якісний склад та професійне навчання»
Коефіцієнт інвестицій в нематеріальні активи	$K_{нма}^{інв}$	$\frac{130(\text{ф.2-інвестиції})}{100(\text{ф.2-інвестиції})}$	130 (ф.2-інвестиції) – рядок 130 форми № 2-інвестиції (річна) «Капітальні інвестиції, вибуття й амортизація активів»; 100 (ф.2-інвестиції) – рядок 100 форми № 2-інвестиції (річна) «Капітальні інвестиції, вибуття й амортизація активів»
Коефіцієнт інвестування за рахунок власних коштів	$K_{вл}^{інв}$	$\frac{230(\text{ф.2-інвестиції})}{100(\text{ф.2-інвестиції})}$	230 (ф.2-інвестиції) – рядок 230 форми № 2-інвестиції (річна) «Капітальні інвестиції, вибуття й амортизація активів»; 100 (ф.2-інвестиції) – рядок 100 форми № 2-інвестиції (річна) «Капітальні інвестиції, вибуття й амортизація активів»

Закінчення табл. 4

Показник	Умовне позначення	Методика розрахунку	Розшифровка позначень
Коефіцієнт комерціалізації нематеріальних активів	$K_{hma}^{ком}$	$\frac{\sum_{340}^{370} (гр. 1 + гр. 2)(ф. 2 - інвестиції)}{\sum_{340}^{370} (гр. 1 + гр. 2 + гр. 3 + гр. 4)}$	$\sum_{340}^{370} (гр. 1 + гр. 2)(ф. 2 - інвестиції) -$ сума значень рядків з 340 по 370 граф 1 і 2 форми № 2-інвестиції (річна) «Капітальні інвестиції, вибуття й амортизація активів»; $\sum_{340}^{370} (гр. 1 + гр. 2 + гр. 3 + гр. 4) -$ сума значень рядків з 340 по 370 граф 1, 2, 3 і 4 форми № 2-інвестиції (річна) «Капітальні інвестиції, вибуття й амортизація активів»
Коефіцієнт нематеріальних активів	K_{hma}	$\frac{1000(ф. 1)}{1095(ф. 1)}$	1000 (ф.1) – рядок 1000 форми № 1 «Баланс»; 1095 (ф.1) – рядок 1095 форми № 1 «Баланс»

* складено та адаптовано відповідно до [6].

Загальна формула для розрахунку інтегрального показника соціально-мотиваційного забезпечення інноваційно-інвестиційної спроможності підприємства ($I_{с-м}$) має такий вигляд:

$$I_{с-м} = \sqrt{K_{соц} \times K_{заох}} = \sqrt{\frac{B_{соц} + B_{к-п} + B_{ж} + B_{навч} + B_{ін}}{ФОП} \times \frac{B_{заох}}{ФОП}}. \quad (3)$$

Методика розрахунку інтегрального показника соціально-мотиваційного забезпечення інноваційно-інвестиційної спроможності підприємства (як третього індикатора діагностичного контуру ознакового простору) наведено у табл. 5.

Витрати підприємства на соціальне забезпечення працівників ($B_{соц}$), на культурно-побутове обслуговування працівників ($B_{к-п}$), на забезпечення працівників житлом ($B_{ж}$), на професійне навчання кадрів ($B_{навч}$), пов'язане з виробничою потребою, та перелік інших витрат на утримання робочої сили ($B_{ін}$) формуються відповідно до [1].

У табл. 6 наведено методику розрахунку проміжних коефіцієнтів для визначення інтегрального показника соціально-мотиваційного забезпечення інноваційно-інвестиційної спроможності підприємства, використовуючи дані статистичної звітності.

У результаті проведених досліджень отримуємо три інтегральні показники діагностичного ознакового простору: інтегральний показник ефективності використання грошових коштів для фінансового забезпечення інноваційно-інвестиційної діяльності; інтегральний показник інноваційно-інвестиційних можливостей підприємства; інтегральний показник соціально-мотиваційного забезпечення інноваційно-інвестиційної спроможності підприємства.

Таблиця 5. Методика розрахунку інтегрального показника соціально-мотиваційного забезпечення інноваційно-інвестиційної спроможності підприємства, авторська розробка

Показник	Умовне позначення	Методика розрахунку	Розшифровка позначень
Інтегральний показник соціально-мотиваційного забезпечення	$I_{с-м}$	$\sqrt{K_{соц} \times K_{заох}}$	$K_{соц}$ – коефіцієнт соціальних витрат; $K_{заох}$ – коефіцієнт заохочування
Коефіцієнт соціальних витрат	$K_{соц}$	$\frac{B_{соц} + B_{к-п} + B_{ж} + B_{навч} + B_{ін}}{ФОП}$	$B_{соц}$ – витрати на соціальне забезпечення працівників; $B_{к-п}$ – витрати на культурно-побутове обслуговування працівників; $B_{ж}$ – витрати на забезпечення працівників житлом; $B_{навч}$ – витрати на професійне навчання; $B_{ін}$ – інші витрати на робочу силу; $ФОП$ – фонд оплати праці штатних працівників
Коефіцієнт заохочення	$K_{заох}$	$\frac{B_{заох}}{ФОП}$	$B_{заох}$ – сума заохочувальних та компенсаційних виплат; $ФОП$ – фонд оплати праці штатних працівників

Таблиця 6. Методика розрахунку проміжних коефіцієнтів для визначення інтегрального показника соціально-мотиваційного забезпечення І-ІСП, використовуючи дані статистичної звітності*

Показник	Умовне позначення	Методика розрахунку	Розшифровка позначень
Коефіцієнт соціальних витрат	$K_{соц}$	$\frac{9010(ф.1-ПВ)}{5010(ф.1-ПВ)}$	9010 (ф.1-ПВ) – рядок 9010 форми № 1-ПВ (квартальна) «Звіт з праці»; 5010 (ф.1-ПВ) – рядок 5010 форми № 1-ПВ (квартальна) «Звіт з праці»
Коефіцієнт заохочення	$K_{заох}$	$\frac{5060(ф.1-ПВ)}{5010(ф.1-ПВ)}$	5060 (ф.1-ПВ) – рядок 5060 форми № 1-ПВ (квартальна) «Звіт з праці»; 5010 (ф.1-ПВ) – рядок 5010 форми № 1-ПВ (квартальна) «Звіт з праці»

* складено та адаптовано відповідно до [6].

Слід зазначити, що ознаковий простір, на відміну від існуючих підходів, містить інтегральні показники, які відображають кілька аспектів інноваційно-інвестиційної спроможності підприємства.

Висновки. Запропоновані показники, які формують діагностичний контур ознакового простору, на відміну від існуючих підходів, мають і самостійне значення в процесі діагностики інноваційно-інвестиційної спроможності підприємства. Всі вони можуть служити результатом оцінки окремих компетенцій підприємства в інноваційно-інвестиційній сфері у конкретний момент

часу, можуть бути розраховані і проаналізовані в динаміці, а також на основі побудованого динамічного ряду можуть бути прогнозовані на майбутній період. Крім того, всі вони можуть бути використані окремо один від одного як порівняльна база підприємств-конкурентів в межах свого функціонального призначення (адже кожен з них є відносним показником).

Запропонований підхід до визначення та формування ознакового простору діагностики (і його математична інтерпретація) може бути застосований для формування будь-яких інтегральних показників, що поєднують різні напрями і сфери діяльності підприємства залежно від цілей діагностування.

1. Про затвердження Інструкції щодо заповнення форми державного статистичного спостереження № 1-ПВ (квартальна) «Звіт з праці»: Наказ Держкомстату 26.10.2009 №404 // www.minfin.gov.ua.

2. Про затвердження Інструкції щодо заповнення форм державних статистичних спостережень № 2-інвестиції (річна) «Капітальні інвестиції»: Наказ Держкомстату 09.10.2009 № 376 // www.minfin.gov.ua.

3. *Кюда П.М., Шейко І.А.* Ефективність інноваційної діяльності підприємств: теорія та практика: Монографія. — Х.: Компанія СМІТ, 2013. — 332 с.

4. *Лабунська С.В.* Проблеми оцінки інноваційної спроможності в системі економічної безпеки підприємства // Сучасні проблеми економіки і менеджменту: Тези доповідей міжнародної науково-практичної конференції. — Львів: НУ «Львівська політехніка», 2011. — С. 232–233.

5. *Мельник О.Г.* Системи діагностики діяльності машинобудівних підприємств: полікритеріальна концепція та інструментарій: Монографія. — Львів: НУ «Львівська політехніка», 2010. — 344 с.

6. Методологічні пояснення // Державна служби статистики України // ukrstat.org.

7. *Микитюк П.П.* Аналіз інвестиційно-інноваційної діяльності підприємств: Монографія. — Тернопіль: Тернограф; Тернопільський національний економічний університет, 2009. — 304 с.

8. Проблеми і перспективи ринково-орієнтованого управління інноваційним розвитком: Монографія / За ред. д.е.н., проф. С.М. Ілляшенко. — Суми: Папірус, 2011. — 644 с.

9. *Смолінська Н.В.* Методичні підходи до оцінювання рівня інноваційної спроможності підприємства // Маркетинг і менеджмент інновацій. — 2011. — №4. — С. 215–221.

10. *Соколова Л.В., Герман Т.М.* Моделювання вибору інвестиційно-привабливого промислового об'єкту // Економіка : проблеми теорії та практики: Збірник наук. праць. — Вип. 249: В 5 т., Т. 5. — Дніпропетровськ: ДНУ, 2009. — С. 1312–1316.

11. Трансфер технологій: Монографія / П.Г. Перерва, Д. Коциски, Д. Сакай, М. Верешне Шомоши. — Х.: Віровець А.П.; Апостроф, 2012. — 668 с.

12. *Фомин Я.А.* Распознавание образов: теория и применения. — М.: ФАЗИС, 2012. — Вып. 3. — 432 с.

13. *Ястремська О.М.* Стратегічне управління інноваційним розвитком підприємства. — Харків: ІНЖЕК, 2010. — 392 с.

Стаття надійшла до редакції 12.03.2015.